

Nagelafwijkingen per graad: wie doet wat?

Bij chemotherapie, doelgerichte therapie en immunotherapie · EADV-indeling in drie graden (Iorizzo 2026)

Graad en beeld	Medisch pedicure	MPO	Podotherapeut	Arts en behandelteam
Graad 0 Geen afwijkingen	Basisverzorging na afstemming; niet tijdens de actieve chemokuur	Preventieadviezen; atraumatisch verzorgen; nagels kort en recht	Schoen- en sokadvies; drukverdeling	Voorlichting; koeling bij taxanen
Graad 1 Pijnloos: verkleuring, ribbels, lijnen van Beau, broze nagels, pijnloze bloeding, milde paronychia	Basisverzorging na afstemming; veranderingen melden aan de MPO	Verzorgen en beschermen; antiseptisch kompres adviseren; tapen van de nagelwal; SPOT-score; paronychia melden	Drukontlasting; tapen; schoenadvies	Paronychia: sterk corticosteroïd lokaal met antiseptische kompressen, of povidonjodium lokaal 2 keer per dag
Graad 2 Loslaten zonder pijn, ook met bloeding; onychomadesis; matige paronychia met pijn of vocht	Niet behandelen; naar de MPO	Losse, niet-geïnfecteerde nageldelen voorzichtig reduceren; nagelbed afdekken; druk verminderen. Bij bloeding, pijn, vocht of abces: verwijzen	Drukontlasting; nagelbeschermende orthese; schoenaanpassing	Clobetasol (maximaal 30 dagen) of tacrolimus 0,1%; kweek bij verdenking op infectie; hematoom draineren en reinigen; orale tetracyclines bij EGFR- en MEK-remmers
Graad 3 Pijnlijke onycholyse met bloeding of pus; pijnlijke bloeding of abces onder de nagel; pyogeen granuloom; ernstige paronychia	Niet behandelen; verwijzen	Niet behandelen; atraumatisch afdekken; SPOT-score vastleggen; direct verwijzen	Na de medische behandeling: drukontlasting	Nagelplaat verwijderen en draineren; pijnstilling; kweek en bij infectie antibioticum per os; granuloom: zilvernitraat, vloeibare stikstof, curettage of bètablokker lokaal; dosisaanpassing

i

SPOT-score: paronychia vastleggen

Scoor per aangedane vinger of teen vier kenmerken van 0 tot 3 en tel ze op.

- R, roodheid:** 0 geen · 1 lichtroze · 2 duidelijk rood · 3 donkerrood tot paars
- E, oedeem:** 0 geen · 1 deel van de nagelwal · 2 bijna de hele nagelwal · 3 vervormde contour
- D, afscheiding:** 0 geen · 1 nat en glanzend · 2 sijpelend vocht · 3 overvloedig
- G, granulatieweefsel:** 0 geen · 1 minimaal · 2 uitpuilend · 3 nodulair

Leg ook de pijn vast (VAS 0 tot 10). D of G van 1 of hoger: niet zelf behandelen, verwijzen.

i

Adviezen die bij elke graad gelden

- Antiseptisch kompres: witte azijn (keukenazijn) en water 1:1; 10 minuten, 3 keer per dag. Internationaal wordt ook verdund bleekwater gebruikt: een bad met 1 theelepel 6% op 8 liter water; 15 minuten, 1 keer per dag.
- Water en chemicaliën beperken; handschoenen bij nat werk; ruime schoenen.
- Geen gellak of kunstnagels: bij een beschadigde nagel is de kans op een acrylaatallergie groter. Voorzichtig met nagelverharders.
- Remover zonder aceton en zonder ethylacetaat.
- Bij broze nagels: vette verzorging (vaseline, lanoline) en een herstructurerende nagellak (hydroxypropylchitosan, silicium en zwavel, of op waterbasis).

Altijd direct verwijzen naar de arts of het behandelteam bij pus, een abces of een pijnlijke bloeding onder de nagel, loslaten van de nagel met bloeding, pyogeen granuloom, hevige pijn, een blootliggend nagelbed, blaasjes aan de nagelwal, koorts, of klachten tijdens een neutropene fase.

Bronnen: Iorizzo M, et al. Nail toxicities associated with cancer therapies: insights and recommendations. J Eur Acad Dermatol Venereol 2026;40(2):185-198 (aangepast naar Nederlands gebruik: kompressen in plaats van baden); Galimont-Collen AFS, Boerrigter M. Podosophia 2021;28(2):55-60; Interprofessionele standaard NVvP en NVDV 2022; Ho PH, et al. JEADV 2019 (SPOT); Richtlijn MPO, hoofdstuk 18.